

DE LA CORT LA PALAT. CORTURARI DIN SUDUL TRANSILVANIEI

OANA BURCEA
oanaburcea@museulastra.com
Complexul Național Muzeal ASTRA – Sibiu

FROM TENT TO PALACE. THE CORTURARI FROM SOUTHERN TRANSYLVANIA

ABSTRACT

A group of Roma people met exclusively in the southern region of Transylvania is the Corturari, a noble category which kept the romani language, the traditional clothing, the traditional handicraft and the customs of this ethnic group.

The name Corturari remained from their old type of dwelling: tent (cort, in Romanian), from the time of nomadism, when they travelled from village to village to perform their traditional handicraft, fixing and making the pots.

The study is structured as follows: a description of the Corturari from Transylvania, dwelling types of Corturari (tent, hovel / house adobe and the big house or „the Gypsy palace”), the description of the tent, the intermediary type of dwelling between tent and palace, „the Gypsy palace” today and considerations on the transition from nomad to sedentary living.

Keywords: tent, palace, Corturari, Roma people, Transylvania, nomadism.

Rromii sunt o minoritate națională în majoritatea țărilor din Europa dar și în unele țări de pe celelalte continente. Percepția populației majoritare este aceea că rromii sunt un tot unitar, sunt nediferențiați, însă realitatea ne înfățișează o mare diversitate înăuntrul acestei etnii. Ei sunt împărțiți în mai multe neamuri sau categorii ocupaționale, au avut o istorie diferită în funcție de statul în care au locuit, iar astăzi vorbim de rromii kale, sinti, manush, căldărari, ursari, argintari, spoitori, lovări, gabori, fierari, lăutari etc. România este la rândul ei o țară cu un număr semnificativ de rromi, 621.573 total rromi la recensământul din anul 2011¹, iar surse neoficiale (organizații nonguvernamentale) estimează numărul lor între 2 și 4 milioane de persoane. Dintre toate regiunile României, ne vom opri atenția asupra unui neam de rromi din sudul Transilvaniei, corturarii, acolo unde asistăm la un

¹ <http://www.recensamantromania.ro/rezultate-2/>.

fenomen cu privire la schimbările, într-un timp relativ scurt (50 de ani), a formei de locuință: de la cort la palat.

Pentru acest studiu am apelat și la istoria orală, întâlnind de-a lungul ultimilor ani corturari ce au avut un trai nomad în primii ani ai vieții lor. Aceste persoane sunt reprezentate de bărbați, până la momentul studiului nu am efectuat un interviu cu femei care au locuit la cort. Femeile au reprezentat o sursă în ceea ce privește documentarea obiceiurilor, traiul în casa din chirpici și asupra alimentației tradiționale.

Cine sunt corturarii?

Rromii sunt atestați documentar în Transilvania în jurul anului 1400, de unde aflăm că „un boier Costea din Țara Făgărașului deținea 17 țigani de cort (*Ciganus tentoriatos*)”², va să zică, o familie alcătuită din un mic grup care locuia în cort, prin extensie, locuitorii cortului au generat denumirea de *corturari*.

Corturari din Dealu Frumos, județul Sibiu

Corturarii sau foștii nomazi au avut libertatea de a circula liber, de a-și exercita meseria tradițională până târziu în secolul al XX-lea, este un neam ales printre rromi și se întâlnesc exclusiv în localități din sudul Transilvaniei, în județele Sibiu și Brașov. Ei reprezintă neamul rromilor „*cel mai pur*”, au păstrat limba, portul, meseria tradițională, obiceiurile străvechi și au o puternică conștiință a apartenenței etnice.

Din documentele vremii aflăm că regiunea Țării Făgărașului s-a aflat între secolele al XIV-lea și al XV-lea sub stăpânirea domnilor din Țara Românească, așadar, o parte dintre rromi au fost robi ai boierilor făgărașeni. Specialiștii în istorie (Viorel Achim) spun însă că rromii corturari sau nomazii au fost robi ai domnitorului, un fel de „*iobagi regali*”³, care aveau permisiunea de a călători pentru a-și asigura traiul și pentru a practica meșteșugul tradițional: repararea și confecționarea oalelor și căldărilor din tablă. Ei nu s-au amestecat, nu s-au încuscrit cu alte neamuri de rromi, cu atât mai puțin cu persoane din populația majoritară,

² Viorel Achim, *Țigani în istoria României*, București, Editura Enciclopedică, 1998, p. 22.

³ *Ibidem*, p. 45.

acesta fiind unul dintre motivele pentru care astăzi facem referire la corturari, ca fiind grupul de rromi care a conservat o bună parte din tradițiile arhaice și care cu greu permite accesul unui *gadjo* (n.a., traducere din limba rromani – străin) în interiorul lor pentru studii de etnografie.

Corturari din Alțâna, județul Sibiu

Câteva elemente particulare care construiesc identitatea corturarii sunt: căsătoria endogamă, obiceiurile la nuntă și înmormântare, instituția Kriss-ului (judecata țigănească), superioritatea neamului (neam ales printre rromi). Faptul că este un neam ales, este perceput atât de ei, cât și de populația majoritară, de multe ori auzindu-se afirmații de la consătenii lor, de genul: „*corturarii sunt oameni curați, muncitori, ei nu sunt ca țiganii*”.

Gogitul miresei sau cântecul miresei, practicat sub denumirea de gogiu la români odată, se practică azi, sub această denumire, doar la corturari. Este vorba de cântarea miresei în casa părinților ei, pentru a merge în noua familie, a soțului.

În ceea ce privește nivelul de trai, corturarii se pot mândri cu o situație îndestulătoare, lucru văzut în grandoarea caselor, în consumul zilnic de carne și de puterea de cumpărare de la târgurile de țară, de animale.

Despre cort și nomadism

Locuința sau formele de locuire la corturari sunt:

- cortul, până în anii 1960;
- coliba, bordeiul sau casa din chirpici, până în anii 1980;
- casa mare sau palatul țigănesc, din anii 1990 până astăzi.

Din relatările corturarilor, ei aveau o comună de care aparțineau și în care reveneau adesea, îndeosebi iarna. Circulau în satele dimprejur, pe distanțe scurte, pentru nevoi economice (trai și ocupație), familiile înrudite călătoreau și locuiau totdeauna împreună, de exemplu trei frați cu familiile și cu corturile lor. Ei se

puteau așeza într-un sat, la marginea lui, frecvent lângă o pădure și/sau o apă curgătoare, numai cu acordul autorităților locale. Perioada la care facem referire sunt anii cuprinși între 1945-1970.

Fotografie din arhiva Muzeului ASTRA

”Corturarii se trăgeau lângă apă, lângă pădure, să aibă lemne, să facă foc. Iarna stăteau câte trei, patru luni. Vara se tot mutau să lucreze la oameni, făceau cazane, căldări din tablă, furcoai, lopeți, sape din mâna lor. Aveau căruțe cu coviltire și acolo își adunau cortul, își puneau straiile”⁴.

Fotografie din arhiva Muzeului ASTRA

”Corturile se așezau în linie, să fie uniți”⁵. Un element distinctiv despre care vorbeam mai sus este unitatea, întotdeauna ei au urmărit ca grupul, familia să fie împreună. Această unitate este păstrată și în perioada actuală, existând sate cu străzi locuite integral de ei.

⁴ Căldărar Victor, zis Tori, născut în 1951, din Scoreiu, județul Sibiu, interviu din anul 2013 (nu a locuit în cort).

⁵ *Ibidem.*

Fotografie din arhiva Muzeului ASTRA

Într-un cort stătea o familie, soții și copiii, toată „averea” lor era constituită din cort, pilote și perne cu pene de găină sau gâscă, straiile cu care se acopereau, un cal sau doi, căruța și hainele de pe ei.

Cortul era de mărimea unei camere, era acoperit cu strai de lână de oaie, care erau țesute la război la Săliște, la Ucea, la Victoria. Pentru construcția unui cort sunt necesari patru pari din lemn: doi în față, unde vin încleștați și introduși în cel de deasupra prin două găuri, în spate se afla o crăcană, iar deasupra era pus un par gros de circa 10 cm. Pentru a acoperi cortul se foloseau straiile, care se coseau unele de altele, li se dădea drumul de o parte și de alta a structurii din lemn, la capetele straielor puneau funii, se trăgeau și se ancora în patru locuri, în așa fel încât cortul să nu fie luat de vânt. Se mai puneau saci de iută pe cort. Apa nu intra în cort când ploua, se întindeau bine straiile și apa se scurgea pe ele.

Forma cortului era ca a unei colibe, iar dimensiunile unui strai erau de 2x3 m. Tipul acesta de strai era țesut pentru ciobani, ei l-au folosit întotdeauna pentru a se acoperi. Pentru a nu lăsa ca apa să pătrundă în cort, se făcea șanț de jur împrejur, iar iarna aduceau paie de la oamenii din sat și le puneau pe dedesubt, roată, ca vântul să nu sufle zăpada pe interior⁶.

Încet-încet, situația corturilor s-a înrăutățit, circulația din localitate în localitate a fost tot mai greoaie, în timpul celor două războaie mondiale nu li se mai permitea să își exercite meseria fără autorizație, populația majoritară privea cu neîncredere șatra care se apropia de sat, iar punctul culminant a fost deportarea nomazilor și a rromilor cu probleme în Transnistria, unde au pierit 36.000 dintre aceștia, conform Comisiei Române pentru victimele de război⁷.

⁶ Clopotar Petre, zis Tonuț, născut în 1951, din Ighișu Vechi, județul Sibiu, interviu din anul 2012 (s-a născut și a locuit în cort până la vârsta de 7 ani).

⁷ V. Achim, *op. cit.*, p. 146.

Sedentarizarea și mutarea în bordeie sau în case din lemn

Perioada ce a urmat după încheierea celui de-al Doilea Război Mondial, instaurarea guvernului comunist, a adus mai multe transformări în rândul rromilor: până în anul 1989 nu au fost recunoscuți ca minoritate națională conlocuitoare, de aici și lipsa cvasitotală din recensămintele populației din anii 1956, 1966 și 1977, înscrierea în colective, „*pentru a le reduce mobilitatea, în anii '50 li se confiscă multora caii și căruțele*”⁸, sedentarizarea nomazilor prin decret prezidențial⁹, în Transilvania au fost mutați în casele părăsite de sașii care au emigrat în Germania, ocupațiile tradiționale nu mai aveau mare căutare odată cu industrializarea.

O măsură aspră a regimului comunist a fost aceea de a îi așeza pe nomazi în locuințe stabile, de unde avem o serie de mărturii orale. Corturarii intervievați despre acest moment au amintiri romantice: *”Părinții s-au hotărât să renunțe la corturi și tot pe locul corturilor și-au făcut căsuțe de pământ. Primarul din sat a venit la tata <Voi nu vreți să vă faceți adăposturi, tot în corturi vreți să trăiți, să vă instalați și voi>. <Ba da!> Și s-a dus la pădurar (primarul-n.a.) și i-a spus să îi lase să își ia lemne, ce vor ei să taie. Au făcut căsuțe din pământ, cât o cameră de mari. Patru stâlpi și pe mijloc puneau câte un stâlp, unde lăsa ușa puneau doi, unde puneau ferestre, tot doi. Se băteau pe o parte și pe alta calendrele, prăjinile de carpen, făceau bulgări de pământ și le umpleau. Pământ ud amestecat cu pleavă sau cu paie, frământat cu sapa. Căsuțele erau acoperite cu trestie, cu stuf. Aveam lampă, lămpaș cu gaz. Mai încoace s-au acoperit cu pânză de câtran*”¹⁰.

Am descoperit astfel etapa ce a urmat locuirii la cort – construcția caselor de mici dimensiuni: coliba sau bordeiul din chirpici sau casa din bârne de lemn.

În zona etnografică Valea Hârtibaciului a județului Sibiu am cules mărturii despre bordeie construite din lemn și chirpici, localnicii în vârstă spunând că Primăria le-a dat nomazilor teren la marginea satului pentru a-și construi căsuțe. În schimb, pe Valea Oltului situația se prezenta altfel, corturarii de aici spunând că au avut stare și au putut să își construiască locuințe din lemn de brad, având pădurea și munții Făgăraș aproape.

Corturarii astăzi. Casa mare sau palatul țigănesc

Ne este limpede din paragrafele anterioare că acești foști nomazi s-au așezat în localitățile de care aparțineau, mai întâi la margine, apoi în interiorul lor.

În continuare, vom oferi ca exemplu localitatea Brateiu, din zona etnografică Valea Târnavelor, județul Sibiu, și evoluția locuinței corturarilor de aici. Am ales această localitate, fiindcă aici se găsește cea mai numeroasă comunitate de

⁸ Emmanuelle Pons, *Țigani din România, o minoritate în tranziție*, București, Editura Compania, 1999, p. 35.

⁹ Mihai Merfea, *Cultură și civilizație romani*, București, Editura Didactică și Pedagogică, 1998, p. 214.

¹⁰ *Ibidem*, p. 6.

corturari (800 persoane) din sudul Transilvaniei, există o vizibilitate accentuată a evoluției locuinței și se practică cu succes meșteșugul tradițional: căldărăritul.

Până în anii 1960, nomazii, în număr de cinci familii, locuiau în cinci corturi la marginea satului în direcția Ațel-Sighișoara. A urmat hotărârea de a îi muta în case, hotărâre dusă la îndeplinire de către autoritățile publice locale. Strada pe care s-au mutat se numește Șes, este formată din două străzi paralele și una perpendiculară, s-a dezvoltat după cel de-al Doilea Război Mondial, când populația satului s-a dezvoltat, aici erau oferite locuri de case pentru familiile tinere de români, pentru românii din Munții Apuseni împroprietăriți și pentru corturari. Consecințele istorice au fost favorabile foștilor nomazi: sașii au emigrat în Germania, iar românii de pe Șes au dorit să se mute în centrul localității în casele sașilor, cortorarii au plătit bine să aibă casele de pe Șes, ei urmărind unitatea neamului, iar astăzi asistăm, poate, la cea mai solidă comunitate de corturari, din punct de vedere al numărului și al statutului ridicat. Spunem statut ridicat pentru că acești corturari sunt împărțiți la rândul lor în subgrupe: căldărarii, ciurarii și clopotarii. Toți au aceeași istorie, aceleași obiceiuri, ceea ce îi deosebește este paharul/pocalul de argint sau de aur și meseria pe care au practicat-o. Paharul de argint sau *taxtaj* (în limba rromani-n.a.) se moștenește din tată în fiu, este foarte vechi, ipoteza cea mai plauzibilă este aceea că ar data de pe vremea stăpânirii grofilor în Transilvania. În funcție de vechimea și valoarea paharelor se fac tocmelile viitorilor soți, înțelegerile între familii. Au dreptul să se încuscrească familii de același statut. Din observațiile pe teren s-a constatat că familiile de căldărari sunt cele mai bine văzute printre corturari, îndeosebi familiile din Brateiu¹¹. Prin urmare, cortorarii caută să se încuscrească cu semeni de același statut.

Casele sunt poziționate la intrarea în sat dinspre Mediaș, pe vechiul drum ce făcea legătura între Mediaș și Sighișoara.

Stradă cu *palate* în Brateiu, județul Sibiu

Casele foștilor nomazi se prezintă astfel: dintre cele trei străzi care formează strada Șes, una este formată din case simple, pe un etaj, unde locuiesc atât corturari cât și români. Celelalte două

¹¹ Oana Burcea, *Din istoria și tradițiile cortorarilor din sudul Transilvaniei*, în "Cibinium", Sibiu, Editura Astra Museum, 2012, p. 143.

Palat din Brateiu, județul Sibiu

Palat nefinalizat în Brateiu, județul Sibiu

străzi sunt locuite integral de corturari și întâlnim fenomenul arhitectural *palat țigănesc*, denumire oferită de populația majoritară, proprietarii lui numindu-l *casă mare* sau *khār baro* (în limba rromani-n.a.). Printre palate se mai întâlnesc și case simple, fostele case ale românilor din anii 1960, 1970, case pe care actualii proprietarii nu au avut puterea economică să le transforme în palate.

Toate aceste locuințe sunt proprietate personală, palatele sunt construite cu arhitecți de la Mediaș și au proiect arhitectural, meșterii sunt aduși din alte orașe. Adesea, dacă nu în proporție de 100%, întâlnim cazuri în care proprietarii locuiesc în casa veche până ce o parte din palat poate fi dat în uz. Uneori, chiar după finalizarea noii locuințe, proprietarii vor folosi trei, patru camere, în funcție de numărul membrilor familiei. Restul casei este un spațiu imens de depozitare a zestre.

Din punct de vedere al esteticii, palatele rromilor din Brateiu au avut ca model edificiile Bisericii Catolice, cu turnuri încheiate printr-un acoperiș specific

arhitecturii baroce austriece sacre sau elemente ale arhitecturii montane¹². Palatele sunt construite cu un etaj superior, uneori două, au cinci camere pe nivel, salonul de primire este întotdeauna prezent, iar toaletele lipsesc sau există și nu sunt folosite¹³. Putem interpreta lipsa toaletei și neîntrebuințarea ei cu o trimitere către conceptul rromilor tradiționali *pur/impur*, conform căruia corpul este împărțit în două: partea de la mijloc în sus este pură, iar partea de la mijloc în jos este impură.

Chiar dacă aceste palate sunt extinse mai mult pe plan orizontal, au și câte un etaj sau două, unde doar bărbaților și copiilor le este permis să circule, unei femei nu îi este permis să umble: „*Se suie nora peste noi. La noi e obiceiul ca o femeie să nu treacă înaintea la un cal, întorci calul cu fața încolo. Se zice că o femeie e mai păcătoasă*”¹⁴.

Pe alocuri am întâlnit numele sau porecla proprietarului scrise pe acoperiș sau pe fațada locuinței.

În funcție de terenul deținut, în curte se află, pe lângă palat, o șură cu grajd, o toaletă, o grădină cu livadă și atelierul de căldărărit.

În județele Sibiu și Brașov întâlnim doar câteva comunități de corturari cu palate (Brateiu, Cincu, Scoreiu, Porumbacu de Jos), palatele fiind mai opulente și mai numeroase în cazul căldărărilor din alte zone ale României (județul Iași – Ciurea, Grajduri, județul Timiș – Lugoj, Timișoara, Recaș, județul Teleorman – Buzescu, județul Mehedinți – Strehaia etc.).

Concluzii

Etnonimul de corturar va fi purtat în continuare de acest neam al rromilor, chiar dacă originile acestui cuvânt, substantivul cort+sufixul –ar, ne trimit cu gândul la o populație care locuiește în cort. Subliniem că modul acesta de locuire mobil s-a petrecut până cel mult în anii 1970, în momentul de față corturile fiind înlocuite cu case obișnuite sau cu palate. La corturarii din județele Sibiu și Brașov nu am întâlnit căruța ca mijloc de deplasare, ele au fost substituite cu autoturisme din import. Căruța cu cai mai este folosită doar la muncile câmpului sau pentru a ajunge la vreun târg de animale din comunele apropiate. Corturarii din Brateiu, spre exemplu, frecventează târgurile specializate sau tradiționale de meșteșuguri sau piețele săptămânale pentru a-și vinde produsele, nomadismul de după cel de-al Doilea

¹² Rudolf Graf, *Palatele țigănești*, în ”Studii de atelier. Cercetarea minorităților naționale din România, nr. 9/2008, Cluj-Napoca, p. 13.

¹³ Căldărar Traian, zis Trăianuț, născut în 1968, din Brateiu, județul Sibiu, interviu din anul 2015 (proprietar de *palat*).

¹⁴ Căldărar Ițoc, născut în 1950, din Brateiu, județul Sibiu, interviu din anul 2013 (a locuit în cort, acum locuiește în *palat* cu fiul său mai mic).

Război Mondial de tip ocupațional suferind transformări benefice lor și restului populației, am putea spune.

Ce semnificație pot avea aceste construcții noi, de dimensiuni gigantice? Istoricii și psihologii sunt de părere că în cazul acestor rromi cu o situație economică prosperă, există o nevoie de reprezentare identitară, palatul face parte din cultura materială a rromilor, precum portul sau produsele tradiționale create, s-a trecut de la invizibilitate la o vizibilitate accentuată, forțată și există o dorință puternică de a fi văzuți¹⁵. Totodată, există o combinație între elemente din cultura rromilor cu preluări, interpretări, ornamentări ale arhitecturii populațiilor conlocuitoare¹⁶.

Fără îndoială că acest nou tip de arhitectură este folosit ca un obiect de fală și la fel ca în cazul paharului, reprezintă o referință pentru alianțele dintre familii.

În cultura lor de călători fără reședință, „stăpâni” peste păduri și ape, grandoarea palatului poate fi interpretată ca o consecință a nomadismului, a spațiilor nemărginite pe care, într-un fel le dețineau.

Palatul și salonul, Cincu, județul Brașov

Bibliografie:

Viorel ACHIM, *Țigani în istoria României*, București, Editura Enciclopedică, 1998.

¹⁵ Bruno Andreșoiu, Adrian Ciocăzanu (editori), *Kastello, palate ale rromilor din România*, București, Editura Igloo, 2008, p. 134

¹⁶ *Ibidem*.

Gabriela ALEXANDRESCU, *Tradiții ale rromilor din spațiul românesc*, București, Salvați Copiii, 2004.

Bruno ANDREȘOIU, Adrian CIOCĂZANU (editori), *Kastello, palate ale rromilor din România*, București, Editura Igloo, 2008.

Bogdan ANDRIESCU, *Muzeul Culturii și Civilizației Rromilor. Proiect tematic*, în "Muzeul Astra 1905-2000", Sibiu, Editura Astra Museum, 2002.

Cătălin BERESCU, Mariana CELAC, Oana CIOBANU, Cosmin MANOLACHE, *Housing and extreme poverty. The case of Roma communities*, București, Ion Mincu University Press, 2006.

Oana BURCEA, *Din istoria și tradițiile cortorariilor din sudul Transilvaniei*, în "Cibinium", Sibiu, Editura Astra Museum, 2012, pp. 138-148.

IDEM, *Rromii povestesc*, Sibiu, ASTRA Museum, 2013.

Ion CHELCEA, *Țigani din România: Monografie etnografică*, București, Editura Institutului Central de Statistică, 1944.

Dicționarul explicativ al limbii române, București, Editura Univers Enciclopedic Gold, 2012.

Angus FRASER, *Țigani: originile, migrația și prezența lor în Europa*, București, Editura Humanitas, 2008.

Rudolf GRAF, *Palatele țigănești*, în "Studii de atelier. Cercetarea minorităților naționale din România", nr. 9/ 2008, Cluj-Napoca.

Delia GRIGORE, Gheorghe SARĂU, *Istorie și tradiții rome*, București, 2006.

Donald KENRICH, *Rromii din India la Mediterana*, București, Editura Alternative, 1997.

Mihail KOGĂLNICEANU, *Schiță asupra istoriei, obiceiurilor și limbii țiganilor. Dezrobirea țiganilor, ștergerea privilegiilor boierești, emanciparea țiganilor*, Craiova, Editura Sitech, 2006.

FOSZTO Laszlo, *Colecție de studii despre romii din România*, Cluj-Napoca, Editura Kriterion, 2009.

Mihai MERFEA, *Cultură și civilizație romani*, București, Editura Didactică și Pedagogică, 1998.

Petre PETCUȚ (ed.), *Rromii din România. Documente*, Cluj-Napoca, Editura Institutului pentru Studierea Problemelor Minorităților Naționale & Kriterion, 2009.

Petre PETCUȚ, Delia GRIGORE, Mariana SANDU, *Istoria și tradițiile minorității rromani: manual pentru clasele VI-VII*, București, Editura Sigma, 2005.

Emmanuelle PONS, *Țigani din România, o minoritate în tranziție*, București, Editura Compania, 1999.

Gheorghe SARĂU, *Dicționar rrom-român (spoitoresc)*, București, Editura Kriterion, 1998.

Heinrich von WLISLOCKI, *Asupra vieții și obiceiurilor ȝiganilor transilvăneni*, București, Editura Kriterion, 1938.

IDEM, *Despre poporul nomad al rromilor: Imagini din viața rromilor din Transilvania*, București, Editura ATLAS, 2000.

Informatori:

Clopotar Petre, zis Tonuț, născut în 1951, din Ighișu Vechi, județul Sibiu, interviu din anul 2012 (s-a născut și a locuit în cort până la vârsta de 7 ani).

Căldărar Victor, zis Tori, născut în 1951, din Scoreiu, județul Sibiu, interviu din anul 2013 (nu a locuit în cort).

Căldărar Ițoc, născut în 1950, din Brateiu, județul Sibiu, interviu din anul 2013 (a locuit în cort, acum locuiește în *palat* cu fiul său mai mic).

Căldărar Traian, zis Trăianuț, născut în 1968, din Brateiu, județul Sibiu, interviu din anul 2015 (proprietar de *palat*).

Surse web:

<http://www.recensamantromania.ro/rezultate-2/>.